

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTV09
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Bevezetés a rendszerelméletbe
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Introduction to Systems Thinking
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** ÁNTK BA szintű szabadon választható tárgy
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közszervezési és Infotechnológiai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Koronváry Péter, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A képzés célja a szervezetelmélet rendszertani alapjainak megismertetése a hallgatóval. Tárgyaljuk a rendszerelmélet alapfogalmait és elveit, valamint módszereit, alkalmazzuk ezeket a hallgató által is ismert vagy megismerendő szervezetek működéseire, valamint bemutatjuk, miként lehet mindezt a szervezeti döntéshozatalban alkalmazni, integrálva a klasszikus rendszerelméletre épülő irányzatok (dinamikus rendszerek, káoszelmélet, komplexitás-elmélet stb.) eredményeit és módszereit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Objective: to offer the participants an opportunity to get acquainted with the systemic foundations of modern theoretical thinking and research, including those of the theories of organizations. During the course we shall have a look at the terminology, principles and methods of Systems Thinking, as well as their application to the workings of organizations. Special attention will be paid to its use in decision-making and modelling, with the involvement of the modernest approaches (dynamic systems, chaos theory, complexity theory etc). their methodologies and results.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A kurzus résztvevői betekintést szereznek a modern tudományos gondolkodás rendszerelméleti alapjaiba, megismerik a rendszertan módszertanát és főbb megközelítési módjait, gyakorlatot szerezhetnek fontos megismerési, elemzési és döntéselőkészítési módszerek alkalmazásába.

Képességei: Képessé válik a problémák vagy vizsgálandó területek lehatárolására, feltárására és modellezésére.

Attitűdje: Törekszik a kérdések tudományos megválaszolására, a logikai hibák elkerülésére, az alátámasztott, racionális válaszok megkeresésére, az ok-okozati viszonyok sokoldalú feltárására.

Autonómiája és felelőssége: Felel és felelősséget vállal véleménynyilvánításai pontosságáért és szakszerűségéért, az egyedül vagy teammunkában elért eredmények professzionalizmusáért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Students will get an insight in the theoretical foundations of modern scientific and scholarly thinking, acquire basic skills in applying its methods and main approaches, as well as their use in decision-forming. and problem-solving.

Capabilities: They will be able to delimit and model problems and research areas, collect and analyse data, create and evaluate models.

Attitude: They get involved in finding scientific answers to questions, avoid logical errors, identify causative relationships, and offer detailed answers using multiple perspectives.

Autonomy and responsibility: They are able to support the organisation with responsible and authoritative opinions, exactness, professionalism both in individual and in teamwork.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A rendszerelmélet kialakulása és fejlődése: az európai gondolat (-1945), a klasszikus korszak (ötvenes, hatvanas évek) terjedés (hatvanas, hetvenes évek) a káoszelmélet (870-es évek) dinamikus rendszerelmélet és komplexitáselmélet (máig.)

12.2. A rendszer fogalma(i). A rendszer felépítése. Határ, inputok és outputok, elemek, rendszerrészek és részrendszerek, statikus kapcsolatok és viszonyok, dinamikus kapcsolatok, folyamatok, visszacsatolás, stb. Egyszerű analitikus rendszerleírás.

12.3. Rendszerműködések, rendszertulajdonságok. Működési cél, saját célok, látszólagos és valódi diszfunkcionáltság, önnfenntartás.

12.4. Rendszertani elvek. Esettanulmány.

12.5. A rendszerelemzés típusai és alkalmazásuk. A modellezés és veszélyei. Szempont (8aspect), fókusz, "felbontás", szintek. Torzítás, vakfolt, hiányosságok.

12.6. Analitikus, holisztikus és kreatív elemzés: funkció, korlátok, módszerek.

12.7. Meta-metodológiai. A komplex-elemzés módszertana a TSI példáján.

12.8. Elemzési feladatok (esetgyakorlat).

12.9. Rendszerszemléletű döntéselőkészítés: szemlélet, folyamat, lépések. Alternatív lehetőségek: a rendszerszemléletű döntéshozatal típusai.

12.10. Operatív rendszerfolyamatok. Az elemzés módja, kérdései, várható eredmények, korlátok.

12.11. Adaptív rendszerfolyamatok. Az elemzés módja, kérdései, várható eredmények, korlátok.

12.12. Neurokibernetikus (proaktív) rendszerfolyamatok.

12.13. Értékfolyamatok. Az elemzés módja, kérdései, várható eredmények, korlátok.

12.14. Érdek- vagy hatalmi folyamatok. Az elemzés módja, kérdései, várható eredmények, korlátok. A komplex modellezés: esettanulmány.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi, vagy tavaszi félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni. A kötelezettségek teljesítésének jogalapja vonatkozásában a TVSZ 19. § (1), (2), valamint (2a) bek.-ben foglaltak az irányadóak.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az oktató döntése szerint, a tematikával összhangban. Pl.: 5-10 házi feladat egy-egy módszer használatának bemutatására. Felmentetteknek szóbeli beszámoló a törzsanyagból + kb. 15 oldalas tudományos cikk-jellegű esszé

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Óralátogatás, aktív részvétel

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy: Óralátogatás, órai munka: 50% Feladatok, beadandók: 50%

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Koronváry Péter Rendszertan (e-jegyzet, ZMNE 2009) ISBN: 978-963-7060-77-9
2. Gleick, James: káosz - Egy új tudomány születése (Gönczöl, 1999) ISBN 050-900-0702-40-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Churchman, C. West Rendszerszemlélet (Stat. Kiadó, 1974) ISBN: 963-340-008-2
2. Klár András Ideje az összegzésnek: gondolatok a rendszerszemléletről (Klar Pour L'Art, 2013) ISBN: 978-963-85112-2-5
3. Luhmann, Niklas Bevezetés a rendszerelméletbe (Gondolat, 2006) ISBN: 963-9610-53-4
4. Toffler, Alvin A harmadik hullám (Typotex, 2001) ISBN: 963-9326-21-6
5. Toffler, Alvin Hatalomváltás (Európa, 1993) ISBN: 963-07-5540-8

Budapest, 2020.04.09.

Dr. Koronváry Péter, PhD,
egyetemi docens sk.